

## 4. Úhrnná bilance dojížd'ky za prací a do škol

K datu sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 měl Středočeský kraj celkem 1 122 473 obyvatel. Zaměstnané osoby, žáci, studenti a učni se počtem 729 828 osob podílely na celkovém počtu obyvatel 65 %. Z celkového počtu uvedených osob **vyjíždělo za prací nebo do školy** celkem 369 712 osob, to je téměř 51 %.

Více než polovina vyjíždějících vyjížděla za prací nebo do škol do jiných obcí vlastního okresu, 11 % vyjíždějících směřovalo do jiných okresů Středočeského kraje, 11 % do jiných krajů a jen 0,5 % vyjíždějících směřovalo do zahraničí.

Proti roku 1991 se celkový počet vyjíždějících z obcí kraje zvýšil o 3 467 osob, to je o necelé jedno procento, přitom výrazné zvýšení o 6 114 osob, tj. o 2,2 % zaznamenala vyjížd'ka za prací, naproti tomu u vyjížd'ky z obcí do škol došlo proti roku 1991 ke snížení o 2 647 osob, to je téměř o 3 %. K nárůstu celkové vyjížd'ky proti roku 1991 došlo u poloviny okresů kraje, přitom vyjížd'ka za prací byla proti roku 1991 vyšší u šesti okresů, vyjížd'ka do škol se zvýšila pouze u čtyř okresů.

**Tab. 4.1 Základní ukazatele dojížd'ky za prací a do škol celkem v letech 1991 a 2001**

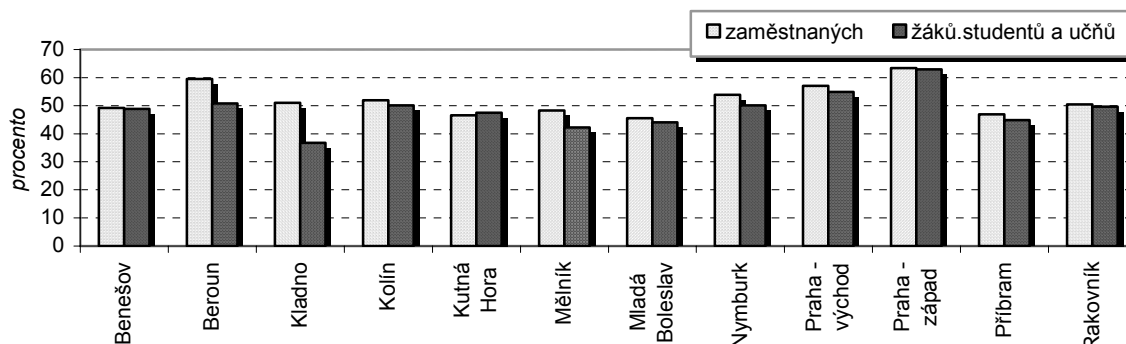
Kraj, okres		Vyjíždějící z obce			Dojíždějící do obce				
		celkem	v tom (v %)		celkem <sup>2)</sup>	v tom (v %)			
			do jiných obcí okresu	do jiných okresů kraje		do jiných krajů a do zahraničí <sup>1)</sup>	z jiných obcí okresu	z jiných okresů kraje	z jiných krajů
<b>Kraj celkem</b>	<b>1991</b>	<b>366 245</b>	<b>60,0</b>	<b>10,8</b>	<b>29,2</b>	<b>291 932</b>	<b>75,3</b>	<b>13,6</b>	<b>11,2</b>
	<b>2001</b>	<b>369 712</b>	<b>51,5</b>	<b>11,0</b>	<b>37,5</b>	<b>278 407</b>	<b>68,4</b>	<b>14,6</b>	<b>17,0</b>
Benešov	1991	26 877	69,0	11,3	19,7	22 764	81,5	11,2	7,4
	2001	30 308	61,6	9,0	29,4	23 549	79,3	11,8	8,9
Beroun	1991	29 629	75,4	7,9	16,7	26 574	84,1	9,5	6,4
	2001	28 304	64,1	8,9	27,1	22 555	80,4	8,4	11,2
Kladno	1991	43 460	65,2	8,9	25,8	35 978	78,8	12,4	8,8
	2001	45 022	48,5	9,5	42,0	28 422	76,8	12,1	11,0
Kolín	1991	29 021	63,5	14,1	22,4	26 904	68,4	22,6	8,9
	2001	31 141	49,7	15,7	34,6	22 639	68,4	21,8	9,7
Kutná Hora	1991	22 803	66,9	15,4	17,7	20 604	74,0	13,9	12,0
	2001	21 472	57,5	18,3	24,3	17 116	72,1	12,2	15,7
Mělník	1991	29 957	57,8	16,7	25,5	23 535	73,6	10,9	15,5
	2001	28 837	49,5	14,7	35,8	21 347	66,8	15,3	17,8
Mladá Boleslav	1991	32 169	75,7	4,4	19,9	29 028	83,9	8,4	7,7
	2001	35 427	77,7	6,9	15,3	38 927	70,8	7,4	21,8
Nymburk	1991	30 011	64,4	15,8	19,7	25 054	77,2	13,9	8,9
	2001	28 332	52,5	18,4	29,1	20 080	74,1	16,6	9,4
Praha-východ	1991	38 011	31,6	8,1	60,3	23 444	51,2	25,8	23,0
	2001	36 364	24,8	8,5	66,7	26 097	34,6	30,2	35,2
Praha-západ	1991	35 043	22,0	10,0	68,1	14 885	51,7	18,4	29,9
	2001	35 377	17,6	7,5	74,9	18 794	33,0	25,5	41,5
Příbram	1991	32 131	75,5	7,0	17,5	28 877	84,0	8,4	7,5
	2001	31 985	66,0	6,2	27,7	25 539	82,7	8,2	9,1
Rakovník	1991	17 133	69,0	14,9	16,1	14 285	82,8	10,0	7,2
	2001	17 143	63,8	14,7	21,4	13 342	82,0	8,2	9,8

V jednotlivých prostorových formách vyjížd'ky má Středočeský kraj dominantní postavení v celé republice zejména u vyjíždějících za prací do ostatních krajů. Velmi silný vliv vysoké vyjížd'ky za prací z obcí Středočeského kraje do Hl.m.Prahy se projevil v nejvyšším podílu vyjížd'ky za prací mimo kraj ze všech krajů České republiky. Tento podíl dosáhl v roce 2001 ve Středočeském kraji 37,8 % a je o 19,2 procentního bodu vyšší než je celorepublikový průměr a ještě téměř o 18 procentních bodů vyšší než má kraj Vysočina s druhým nejvyšším podílem v pořadí.

**Intenzitu vyjížd'ky** měřenou podílem vyjíždějících za prací nebo do škol z celkového počtu zaměstnaných, resp. žáků, studentů a učňů měl v roce 2001 Středočeský kraj zdaleka nejvyšší ze všech krajů v České republice. Intenzita vyjížd'ky za prací dosáhla v roce 2001 ve Středočeském kraji 51,7 %, což je o 15,2

procentního bodu více, než celorepublikový průměr. Rovněž intenzita vyjíždky do škol ve výši 47,3 % je nejvyšší v České republice a přesahuje o 13,2 procentního bodu průměrnou intenzitu vyjíždky do škol v celé republice.

**Vyjíždějí za prací a do škol mimo obec z celkového počtu zaměstnaných a studujících podle okresů**



Poměrné značné rozpětí intenzity vyjíždky mezi jednotlivými okresy kraje vyplývá jednak z již zmíněného výrazného vlivu vyjíždky do Hl.m.Prahy a nerovnoměrného rozložení pracovních příležitostí v kraji, které se v důsledku restrukturalizace jednotlivých odvětví v posledních letech mnohdy proti minulosti ještě více prohloubilo. Mezi okresy má nejvyšší intenzitu vyjíždky za prací okres Praha – západ (63,4 %), nejnižší intenzitu vyjíždky za prací má okres Mladá Boleslav (45,5 %).

Intenzitu vyjíždky do škol ovlivnilo kromě demografických vlivů i omezování počtu škol v malých obcích. Projevuje se zde samozřejmě i vliv územního rozložení škol, ať už z hlediska jejich počtu v okresech, nebo studijních oborů. Nejvyšší intenzitu vyjíždky do škol má opět okres Praha – západ (62,3 %) s výrazným vlivem vyjíždky do škol v Hl.m.Praze, nejnižší intenzita vyjíždky do škol byla ve sčítání 2001 zjištěna v okrese Kladno (36,4%), kde v důsledku poměrně velkého počtu škol nemusí v tak velké míře žáci, studenti a učni vyjíždět z místa bydliště.

**Počet dojíždějících osob do obcí ve Středočeském kraji se v letech 1991 – 2001 snížil o 13 525 osob, to je téměř o 5 %. Na celkovém snížení se podílí pokles dojíždky za prací zhruba 45 % a pokles dojíždky do škol zhruba 55 %. Pokles dojíždějících do škol byl zaznamenán ve všech okresech kraje.**

**Tab.4.2 Srovnání mezikrajové vyjíždky podle krajů v letech 1991 a 2001.**

	Počet dojíždějících za prací do jiných krajů			Pořadí krajů podle relativního přírůstku vyjíždky 1991-2001	Vliv dojíždky do Prahy na celk. nárůstu mezikrajové vyjíždky 1991-2001 (v %)	Denní vyjíždka za prací do jiných krajů (2001)	Podíl vyjíždějících do jiných krajů ze všech denně vyjíždějících 2001 (v %)	Pořadí krajů podle počtu denně vyjíždějících do jiných krajů 2001
	1991	2001	Index 2001/1991 (v %)					
<b>Česká republika</b>	<b>222 532</b>	<b>320 827</b>	<b>144,2</b>	<b>x</b>	<b>59,1</b>	<b>184 162</b>	<b>57,4</b>	<b>x</b>
Hl.m. Praha	17 329	26 018	150,1	6	x	17 800	68,4	2
Středočeský kraj	78 340	105 713	134,9	10	93,2	84 459	79,9	1
Jihočeský kraj	8 212	13 481	164,2	4	60,2	4 532	33,6	13
Plzeňský kraj	7 650	10 163	132,8	11	70,9	4 958	48,8	12
Karlovarský kraj	5 041	6 645	131,8	12	61,5	2 523	38,0	14
Ústecký kraj	10 598	20 656	194,9	2	61,9	10 295	49,8	3
Liberecký kraj	8 115	13 676	168,5	3	33,8	7 619	55,7	7
Královéhradecký kraj	9 586	15 118	157,7	5	43,9	7 341	48,6	9
Pardubický kraj	12 245	17 276	141,1	8	47,1	8 910	51,6	4
Vysočina	14 737	19 951	135,4	9	46,3	8 190	41,1	6
Jihomoravský kraj	15 957	19 642	123,1	13	74,0	8 833	45,0	5
Olomoucký kraj	11 835	17 327	146,4	7	43,9	7 527	43,4	8
Zlínský kraj	13 555	15 008	110,7	14	109,3 <sup>1)</sup>	5 506	36,7	11
Moravskoslezský kraj	9 332	20 153	216,0	1	42,5	5 669	28,1	10

<sup>1)</sup> Celková pracovní vyjíždka ze Zlínského kraje do Prahy vzrostla o 68 %, vyjíždka do ostatních krajů v součtu naopak o 1 % poklesl. Poznámka: Data jsou přepočtena na územní strukturu krajů 2001, mezikrajová vyjíždka ze Zlatých Hor byla odhadnuta.

Ve srovnání s rokem 1991 byla v roce 2001 vyjížďka za prací ze Středočeského kraje do ostatních krajů vyšší o 34,9 %. Přírůstek je sice o 9,3 procentního bodu nižší než byl celostátní přírůstek mezikrajové vyjížďky, ale její pomalejší růst je způsoben především vysokým základem počtu vyjížďejících už v roce 1991. Už v roce 1991 vyjížďelo ze Středočeského kraje za prací pětkrát více zaměstnaných osob, než z kraje Vysočina, který má v pořadí druhou nejvyšší vyjížďku do jiných krajů. Přírůstek vyjížďky ze Středočeského kraje do jiných krajů v letech 1991 – 2001 o 27 373 osob na tomto poměru prakticky nic nezměnil a i v roce 2001 zůstala vyjížďka ze Středočeského kraje do jiných krajů pětkrát vyšší než u Ústeckého kraje který měl druhou nejvyšší vyjížďku do jiných krajů. Na celorepublikovém přírůstku vyjížďky proti roku 1991 do jiných krajů se Středočeský kraj podílel téměř 28 %. Celostátně se vyjížďka do Prahy podílela na růstu mezikrajové vyjížďky za prací 59,1 %, ve Středočeském kraji byl tento vliv o 34 procentních bodů vyšší.

Vzhledem k tomu, že města tvoří rozhodující centra dojížďky za prací i do škol, uvádíme v další tabulce údaje o dojížďce v letech 1991 a 2001 za všechna města Středočeského kraje.

V roce 2001 se **dojížďka za prací u měst** podílela na celkové dojížďce za prací do obcí Středočeského kraje více než 65 procenty a dojížďka do škol téměř 77 procenty. Ve srovnání s rokem 1991 se podíl dojížďky za prací do měst zvýšil téměř o 3 procentní body a podíl dojížďky do škol téměř o 2 procentní body.

Nejvyšší dojížďku za prací v roce 2001 mělo následujících deset ze čtyřiasedmdesáti měst kraje:

1. Mladá Boleslav
2. Kladno
3. Kolín
4. Benešov
5. Příbram
6. Rakovník
7. Beroun
8. Nymburk
9. Kutná Hora
10. Mělník

U dojížďky do škol jde téměř o shodná města, kdy se do první desítky dostaly navíc Poděbrady a Čáslav a Rakovník a Nymburk se posunuly na 13. resp. 15. pozici.

**Tab. 4.3 Vývoj počtu dojížďejících a obsazených pracovních míst ve městech kraje**

Město	Dojíždějící do obce						Obsazená pracovní místa			
	za prací		do škol		celkem		celkem		na 1000 zaměstnaných <sup>1)</sup>	
	1991	2001	1991	2001	1991	2001	1991	2001	1991	2001
Bakov nad Jizerou) x)	382	769	50	55	432	824	1 067	1 506	487	653
Bělá pod Bezdězem x)	510	884	63	85	573	969	2 370	2 203	943	908
Benátky nad Jizerou x)	741	593	182	206	923	799	3 206	2 256	893	676
Benešov	6 265	6 773	2 276	2 173	8 541	8 946	13 149	12 818	1 514	1 500
Beroun	5 446	5 111	2 940	2 543	8 386	7 654	11 564	10 061	1 177	1 183
Brandýs n.Lab.-St.Bol.	2 648	3 746	1 252	1 152	3 900	4 898	7 948	8 386	934	1 082
Břežnice	686	562	435	363	1 121	925	754	1 593	4 598	875
Buštěhrad	382	440	210	122	592	562	621	714	500	637
Bystřice	390	403	84	78	474	481	1 511	1 273	780	666
Čáslav	2 887	3 028	1 672	1 891	4 559	4 919	6 472	5 784	1 252	1 295
Čelákovice	958	1 125	513	503	1 471	1 628	4 269	3 856	773	756
Černošice	249	349	68	155	317	504	859	1 140	391	515
Český Brod	1 616	1 590	936	777	2 552	2 367	3 817	3 256	1 017	995
Dobruška	274	417	118	107	392	524	987	951	662	633
Dobříš x)	1 947	1 721	846	792	2 793	2 513	4 677	3 751	1 086	997
Dolní Bousov	237	211	131	111	368	322	851	650	802	583
Hořovice	3 480	2 996	989	899	4 469	3 895	5 868	4 987	1 686	1 570
Hostivice	505	635	595	68	1 100	703	1 281	1 485	571	640
Hostomice	295	320	177	139	472	459	663	683	898	981
Jílové u Prahy	877	583	317	291	1 194	874	1 941	1 459	1 083	879
Kladno	13 270	9 745	3 831	3 300	17 101	13 045	43 239	31 426	1 118	925
Klecany	408	414	226	167	634	581	740	782	675	757
Kolín	11 284	8 632	3 759	3 113	15 043	11 745	26 086	19 908	1 534	1 361
Kosmonosy x)	2 031	1 563	274	160	2 305	1 723	2 651	2 101	1 317	952
Kostelec nad Č.Lesý	683	719	371	365	1 054	1 084	1 575	1 541	904	952

**Tab. 4.3 Vývoj počtu dojíždějících a obsazených pracovních míst ve městech kraje**

dokončení

Město	Dojíždějící do obce						Obsazená pracovní místa			
	za prací		do škol		celkem		celkem		na 1000 zaměstnaných <sup>1)</sup>	
	1991	2001	1991	2001	1991	2001	1991	2001	1991	2001
Kostelec nad Labem	321	480	113	35	434	515	1 040	1 146	684	826
Kouřim	522	380	377	232	899	612	1 128	805	1 219	961
Kralupy nad Vltavou	2 929	3 568	790	771	3 719	4 339	10 006	9 329	985	1 063
Kutná Hora	5 098	4 226	2 143	1 717	7 241	5 943	14 774	11 981	1 276	1 212
Libčice nad Vltavou	403	388	40	20	443	408	1 249	1 184	752	715
Lysá nad Labem	642	1 059	667	578	1 309	1 637	3 000	2 852	715	794
Mělník	4 606	4 199	2 011	1 652	6 617	5 851	11 820	10 523	1 100	1 098
Městec Králové	700	636	616	476	1 316	1 112	1 849	1 567	1 168	1 112
Milovice <sup>x)</sup>	246	340	49	29	295	369	560	943	791	462
Mladá Boleslav <sup>x)</sup>	9 575	20 655	4 273	3 998	13 848	24 653	29 169	40 638	1 225	1 711
Mnichovice	212	293	255	138	467	431	582	698	561	644
Mnichovo Hradiště <sup>x)</sup>	2 002	1 212	691	541	2 693	1 753	5 024	3 352	1 127	795
Mníšek pod Brdy	939	551	145	188	1 084	739	2 309	1 504	1 085	743
Mšeno <sup>x)</sup>	136	137	208	133	344	270	611	437	867	707
Neratovice	2 670	2 040	400	1 137	3 070	3 177	9 100	7 050	1 034	842
Nové Strašecí	1 110	700	562	624	1 672	1 324	2 611	1 822	986	764
Nový Knín	214	178	204	174	418	352	606	540	673	676
Nymburk	6 965	4 660	2 072	1 477	9 037	6 137	13 590	9 446	1 657	1 333
Odolena Voda <sup>x)</sup>	749	1 131	240	450	989	1 581	1 377	2 177	569	966
Pečky <sup>x)</sup>	1 590	913	297	233	1 887	1 146	3 167	1 894	1 296	949
Poděbrady	2 388	2 637	1 726	1 971	4 114	4 608	6 823	6 784	974	1 044
Příbram	7 563	6 458	2 988	2 406	10 551	8 864	23 218	19 048	1 212	1 138
Rakovník	4 344	5 217	1 239	1 334	5 583	6 551	12 048	11 747	1 276	1 426
Roztoky	521	660	41	70	562	730	1 660	1 825	551	629
Rožmitál p. Třemšínem <sup>x)</sup>	645	684	161	141	806	825	2 180	1 890	969	955
Rudná	377	2 079	116	156	493	2 235	825	2 660	541	1 721
Řevnice	322	398	152	66	474	464	830	943	538	684
Říčany	2 070	3 074	666	750	2 736	3 824	5 119	5 998	901	1 084
Sadská	364	466	371	264	735	730	901	1 095	555	714
Sázava <sup>x)</sup>	656	722	182	76	838	798	2 306	2 171	1 133	1 128
Sedlčany	1 942	1 612	933	948	2 875	2 560	5 218	4 140	1 227	1 121
Sedlec-Prčice <sup>x)</sup>	126	154	89	95	215	249	1 049	917	673	679
Slaný	4 400	3 622	1 191	1 270	5 591	4 892	10 391	8 259	1 273	1 105
Smečno	157	147	214	224	371	371	376	410	494	568
Stochov	252	274	340	483	592	757	1 088	1 091	379	434
Týnec nad Labem	290	442	189	153	479	595	661	807	645	948
Týnec nad Sázavou	1 208	650	130	95	1 338	745	3 034	1 884	1 079	731
Uhlířské Janovice	458	481	270	298	728	779	1 521	1 295	983	870
Unhošť <sup>x)</sup>	586	468	362	407	948	875	1 118	1 071	615	613
Úvaly	420	548	115	161	535	709	1 200	1 369	495	606
Veltrusy	385	263	203	251	588	514	603	501	753	654
Velvary	407	508	298	306	705	814	1 333	1 266	858	950
Vlašim	1 838	1 766	1 121	1 393	2 959	3 159	6 937	5 725	997	942
Votice	877	667	240	176	1 117	843	2 593	1 860	1 060	855
Zásmuky	110	200	209	152	319	352	542	553	610	730
Zdice	902	681	100	110	1 002	791	1 855	1 460	899	774
Zruč nad Sázavou	880	390	390	150	1 270	540	3 092	1 727	1 083	760
Žebrák	521	1 197	146	127	667	1 324	1 022	1 768	990	1 764

<sup>1)</sup> bydlících na příslušném území

<sup>x)</sup> v období 1991 - 2001 došlo k územním změnám